

Eläinten terveys ETT ry
PL 221
60101 Seinäjoki

Maa- ja metsätalousministeriö
Kirjaamo
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Kirjallinen lausunto kuudesta eläintautien torjuntaa koskevasta asetusehdotuksesta

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto eläintautilain MMM 76/2021 pohjalta annettavista asetuksista.

Yleistä:

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kuudesta uudesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta, jotka koskevat eläintautien luokitusta ja ilmoittamista, mikrobikantojen toimittamista sekä eräiden eläintautien torjuntaa ja valvontaa. Asetukset täydentävät kansallisesti eläintautien vastustusta hyvin siltä osin, kuin EU-lainsäädäntö ei sitä määritä.

Käsitteenä kansallisessa lainsäädännössä käytetty ”pidetyt linnut” saattaa aiheuttaa sekaannusta EU-lainsäädännön termin ”vankeudessa pidetyt linnut” kanssa.

Yksityiskohtaiset perustelut:

1. MMM asetus muista torjuttavista, valvottavista ja muista ilmoitettavista eläintaudeista, eläintautien ilmoittamisesta sekä mikrobikantojen toimittamisesta.

3 § Muut torjuttavat eläintaudit

ETT ry pitää hyvänä, että nykyisessä lainsäädännössä helposti leviäviksi ja vaarallisiksi eläintaudeiksi nimettyjen eläintautien lisäksi myös asetusluonnoksen 3 §:ssä mainitut muut taudit, kuten esimerkiksi sikojen lisääntymishäiriö- ja keuhkotulehdusoireyhtymä-viruksen aiheuttama tartunta (PRRS-tauti) nimetään muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi. Ehdotamme kuitenkin myös matalapatogeenisen lintuinfluenssatartunnan luokittelemista muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi (perustelut kohdassa 4 § alla).

PRRS:n osalta 17 § poikkeusmahdollisuuden osalta on syytä huomioida tartunnan mahdollinen ilmalevitteisyys. Ruokavirastolla on vastuu siitä, ettei poikkeuksia myönnetä sikatiheillä alueilla.

4 § Valvottavat eläintaudit

ETT ry pitää pääpiirteittäin hyvänä, että nykyisessä lainsäädännössä valvottaviksi eläintaudeiksi nimettyjen eläintautien lisäksi myös asetusluonnoksen 4 §:ssä mainitut muut taudit nimetään valvottavaksi eläintaudiksi. Matalapatogeenisen lintuinfluenssan osalta

luokituksen muutos helposti leviävästä valvottavaksi eläintaudiksi on kuitenkin suuri. On syytä huomioida, että matalapatogeenisista lintuinfluenssatartunnoista ainakin H5- ja H7-tyypin virukset voivat muuntautua korkeapatogeenisiksi ja pahimmassa tapauksessa zoonoottisiksi tai jopa pandemiaa aiheuttaviksi. Varoittava esimerkki myös muiden matalapatogeenisten lintuinfluenssavirusten taudinaiheutuskyvyn yllättävyydestä oli vuonna 2019 Belgiassa yli 80 siipikarjatilalle levinnyt LPAI H3N1 -tyypin viruksen aiheuttama tartunta. Se aiheutti voimakkaita oireita ja korkeaa kuolleisuutta linnuilla, vaikka se luokiteltiin matalapatogeeniseksi. Taudinkuva oli niin raju, että parvia jouduttiin lopettamaan. LPAI-tartunta ei oikeuta korvauksiin EU:n taholta, mutta esim. Belgian tapauksessa tappiot tiloilla olivat niin mittavat, että valtio korvasi niitä tuottajille. Valvottavan eläintaudin osalta korvauksia ei makseta, joten tuottajat voivat lintuinfluenssavirusten arvaamattomien ominaisuuksien takia joutua kärsimään huomattavia menetyksiä. Ehdotammekin, että Suomessa matalapatogeeninen lintuinfluenssatartunta luokiteltaisiin jatkossa muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi sen leviämisen estämisen varmistamiseksi.

Kohdan 5 mukaan ovat salmonellatartunnat valvottavia eläintauteja pidettävissä *Bos Taurus* -lajiin kuuluvissa nautaeläimissä, sioissa ja *Gallus gallus* -lajiin kuuluvissa linnuissa ja kalkkunoissa. Maininnasta ei täysin tule esille, koskeeko maininta "siat" ainoastaan ns. perinteistä sikatuotantoa, vaan myös tarhattavia villisikoja.

Kohdan 8 ja 9 mukaan *Mycoplasma gallisepticum* ja *Mycoplasma meleagridis* sekä siipikarjan pneumovirustartunta (*APV-tauti*) ovat valvottavia eläintauteja *Gallus gallus* -lajiin kuuluvissa linnuissa tai kalkkunoissa pitopaikoissa, joissa on yli 100 mainittuihin lajeihin kuuluvaa lintua. Kun EU-lainsäädännössä nyt on uusi käsite "vankeudessa pidettävät linnut", ehdotamme pitopaikan lintumäärän sijaan jaottelua siten, että kyseiset tartunnat olisivat valvottavia eläintauteja siipikarjalla, mutta eivät vankeudessa pidettävillä linnuilla. Näin vastustettavuus rajattaisiin tuotannon, eikä lintumäärän mukaan. Vankeudessa pidettävillä linnuilla kyseiset tartunnat kuuluisivat muihin ilmoitettaviin eläintauteihin.

5-14 § Muut ilmoitettavat eläintaudit

ETT ry pitää hyvänä, että nykyisessä lainsäädännössä ilmoitettaviksi eläintaudeiksi nimettyjen eläintautien lisäksi myös asetusluonnoksen 5 – 14 §:ssä mainitut muut taudit, kuten esimerkiksi papulaarinen stomatiitti nautaeläimissä nimetään muuksi ilmoitettavaksi eläintaudiksi.

18 § Eläinlääkärin, laboratorion ja eläinterveysviranomaisten ilmoitukset muista ilmoitettavista eläintaudeista, jotka eivät ole muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja

"Eläinlääkärin ja laboratorion on tehtävä eläintautilain 20 §:ssä tarkoitettu ilmoitus tämän asetuksen 5 §:ssä luetellusta muusta ilmoitettavasta eläintaudista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintoviranomaiselle viimeistään seuraavana arkipäivänä". Suomesta lähetetään jonkin verran sekä tuotanto-, että seuraeläimiä koskevia näytteitä tutkittaviksi myös ulkomaisiin laboratorioihin. Koskeeko tämä ilmoitusvelvollisuus myös ulkomailla toimivia laboratorioita?

20 § Ilmoitus tartuntataudeista vastaavalle lääkärielle

"Eläintautilain 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus tartuntataudeista vastaavalle lääkärielle on tehtävä viimeistään seuraavana arkipäivänä." Tässä olisi varmaan syytä täsmentää, minkä tahon velvollisuuksiin tuo ilmoituksen teko kuuluu, koska käytännössä tiedon kulku on osoittautunut ongelmalliseksi.

2. MMM asetus vapaaehtoisesta eläinten terveysvalvonnasta

ETT ry:llä ei ole asetusluonnokseen huomautettavaa.

3. MMM asetus nautaeläinten BSE-taudin sekä lammas- ja vuohieläinten scrapien torjunnasta

ETT ry pitää hyvänä, että uudessa asetuksessa säädettäisiin torjuntatoimenpiteistä ainoastaan lammas- ja vuohieläinten klassisten scrapie -tapausten yhteydessä, ei mahdollisten BSE-tapausten yhteydessä. Samoin on hyvä, että epätyypillisten scrapie -tapausten yhteydessä ei enää ehdoteta säädettäväksi pitopaikkaa koskevista siirtorajoituksista.

4. MMM asetus b- ja c -luokan eläintautien vastustamisesta

Asetusluonnoksen 11 luvussa ehdotetaan kiellettäväksi rokotus myös sinikielitautia vastaan, koska rokotus häiritsisi taudin seurantaa, mikä on edellytyksenä virallisen tautivapauden säilymiselle. Muodostuuko tästä ristiriitatilanne, jos tautia kuitenkin todetaan maassa ja sen leviämistä olisi syytä pyrkiä rajoittamaan rokotuksin?

5. MMM asetus eräiden muiksi torjuttaviksi eläintaudeiksi nimettyjen eläintautien torjunnasta

Asetusluonnokseen sisältyy määräyksiä toimenpiteistä sen piiriin sisältyvien tautien vastustuksessa silloin, kun niitä esiintyy pitopaikan erillisessä tuotantoyksikössä tai suljetussa pitopaikassa. Vaatimukseen kuuluu, että tuotantoyksikkö on toiminnallisesti ja rakenteellisesti täysin erillään muista tuotantoyksiköistä ja että eläinsuojissa käyvät henkilöt käyttävät suojavaatteita ja jalkineita, joita ei käytetä eläinsuojan ulkopuolella. Tämä ei vielä täysin takaa tartuntaketjun katkaisua, ellei suojavaatteita ja -jalkineita pystytä vaihtamaan niin, että tuotantoyksikön ulko- ja sisäpuolella käytettävät suojavaatteet kosketa toisiaan tai ulko- ja sisäjalkineiden jalanjäljet kohtaa. Tästä syystä tulisi tuotantotilojen sisäänkäynnissä olla tautisulku.

Termi "eläinsuoja" on vanhahtava ja viittaa monen mielessä jo hieman harmaantuneeseen, kallellaan olevaan navettaan. "Tuotantorakennus" on ajanmukaisempi termi, "eläintila" on se tuotantorakennuksen osa, jossa eläimet ovat, minkä lisäksi tuotantorakennuksessa on yleensä rehu- ym. varastotiloja sekä toimisto- ja sosiaalilat.

6. MMM asetus eräiden valvottavaksi eläintaudeiksi nimettyjen tautien torjunnasta

ETT ry:llä ei ole asetusluonnokseen huomautettavaa.

Seinäjoella 1.4.2021

Ina Toppari
Toiminnanjohtaja
Eläinten terveys ETT ry